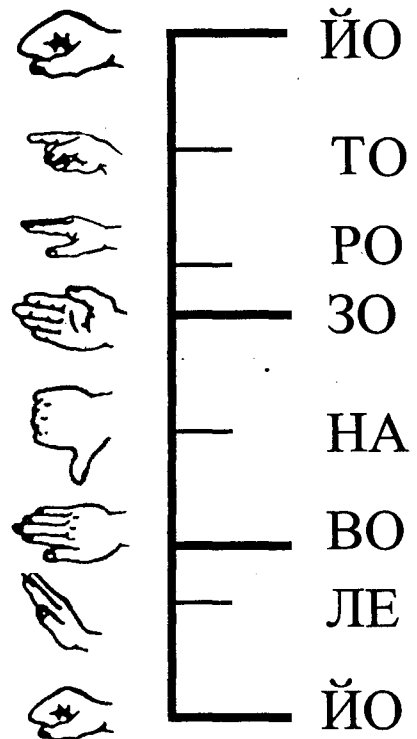
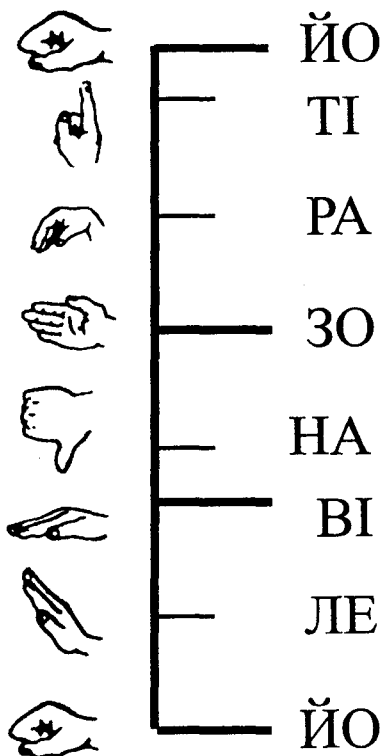

Від автора

Головною особливістю запропонованої методики є зв'язок між заняттями з фаху та сольфеджіо. Формування виконавських навичок, розвиток ладового слуху та засвоєння нотної грамоти розглядаються як цілісний процес. При цьому на заняттях спочатку вивчаємо музи-

ку, потім — правила, а не навпаки. Отож, посібник рекомендовано використовувати і на уроках фаху, і на заняттях із сольфеджіо. Цим пояснюється застосування у виданні умовних позначень, характерних для підручника зі співу «Драбинки»* та елементів релятивної системи**:

Підручник складається з трьох частин. У першій подано матеріал для розвитку відчуття метроритму. Друга частина (вивчення мажору і мінору та виховання виконавських навичок у баяніста-початківця) має сім розділів. Кожен із них базується на одній ладовій послівці — «інтонаційній моделі». Пропонована

схема вивчення ладу доступна дітям, відповідає ладовим особливостям української народної музики та фольклору інших народів, де пентатоніка не є основною ознакою. Дана послідовність «інтонаційних моделей» дає можливість вивчати мажор і мінор у їх зіставленні з перших же занять:

* «Драбинка» (варіант болгарської «столбиці») — схематичне зображення ладу. Вона допомагає дітям уявити собі ладовий звукоряд, співвідношення звуків по вертикалі, покаже стійкі та нестійкі ступені, розташування тонів та півтонів. «Драбинка» ефективна для формування звуковисотного слуху.

** Релятивна система (ладова сольмізація) заснована на асоціаціях кожного ступеня ладу з певним складовим позначенням і ручним знаком. Вона є високоєфективною для розвитку слуху та музичного мислення. Зважаючи на об'єктивні й суб'єктивні моменти навчального процесу, педагог може обмежуватися використанням тільки «Драбинки» і не вживати ручних знаків і релятивних складів.

Розділ 1. ЙО - ЛЕ

Розділ 2. ЙО - ВО

Розділ 3. ЙО - ЛЕ - ВІ (ВО)

Розділ 4. ЙО - ЛЕ - ВІ (ВО) - НА

Розділ 4. ЙО - ЛЕ - ВІ (ВО) - НА - ЗО

Розділ 4. ЙО - ЛЕ - ВІ (ВО) - НА - ЗО - РА (РО)

Розділ 4. ЙО - ЛЕ - ВІ (ВО) - НА - ЗО - РА (РО) - ТІ (ТО)

Третя частина посібника містить репертуар, опанування яким значно розширить коло виконавських навичок юного баяніста.

Розвиток орієнтації на баянній клавіатурі по горизонталі (яка складається з двох діагональних рядів) починається із засвоєння першої «інтонаційної моделі» — великої секунди (ЙО – ЛЕ). При цьому «тонові гірки» вивчаються цілком, а півтонові — через хроматичну гаму і гаму «тон-півтону». Гами доцільно показати учневі після вивчення третього розділу та ознайомлення з півтоном (ЛЕ – ВО). При виконанні хроматичної гами радимо називати звуки вголос за абсолютною системою сольмізації (до, до-дієз і т. д.).

Перший крок у формуванні навичок орієнтації на клавіатурі по вертикалі починається із вивчення другої інтонаційної моделі — малої терції (ЙО – ВО).

Транспонуючи мелодії (уже в першому розділі), учень отримує уявлення про особливості баянних клавіатур, про розташування звуків на них. Транспонування обов'язкове протягом вивчення усієї

другої частини. Базується воно на слухо-рухових навичках, що формуються у процесі засвоєння «інтонаційних моделей» та на їх постійному «топографічному прив'язуванні» по вертикалі і горизонталі баянних клавіатур. Розвитку навичок транспонування сприяють «клавіатурні малюнки», що подаються у перших чотирьох розділах другої частини. У третій частині посібника радимо транспонувати п'єси вибірково.

Винятковою рисою дитячої психіки є пізнання навколишнього світу, світу музики через ігри. Елементи гри в посібнику присутні в ритмічних остинатних акомпанементах мелодії, яку учень співає, у співі та одночасному показі мелодії на «Драбинці» чи ручними знаками (релятив), у підбиранні мелодії на слух (гра «Луна»). У цій грі не тільки закріплюється слухом певна ладова поспівка (в будь-якій тональності), а й формуються слухо-рухові навички — «чую-граю» як частина комплексу «бачу-чую-граю». Матеріал даної гри можемо використовувати і для розвитку навичок читання нот з листа. При цьому партію

педагога учень виконуватиме правою рукою, а лівою — «Луно», або навпаки.

Із засвоєнням «інтонаційних моделей» пов'язаний розвиток аплікатурних навичок на основі позиційної гри. На початку перших п'яти розділів подаємо ладові поспівки («інтонаційні моделі») та «аплікатурні ключі» до них. При вмілому педагогічному керуванні учень сам знаходить декілька варіантів аплікатури («ключів») та при допомозі вчителя вибирає кращий. Такий «демократичний» спосіб розвиває вміння свідомо використовувати аплікатурні варіанти, сприяє розвитку гнучкості мислення та рухової пам'яті, становленню справжньої аплікатурної дисципліни, формуванню індивідуальної виконавської техніки. Традиційний метод, заснований на заучуванні заздалегідь виставленої аплікатури, часто призводить до пасивності та відчуження від музики, до консерватизму аплікатурних навичок. У першому — шостому розділах перед початком кожної п'єси подається її звукоряд. Цим зорово орієнтується слух, полегшується читання нотного тексту та попереднє осмислення аплікатури.

Основу репертуару цього посібника складають дитячий фольклор, народна пісня, а також близька дітям сучасна музика з яскравим образним змістом. Особливу увагу треба звернути на тексти

пісень. Вони допомагають краще відчутти метроритмічну структуру мелодії, яка через текст краще запам'ятовується та виразніше інтонується на інструменті.

Розвиток початкових навичок володіння міхом радимо починати з прийому «короткий міх». Це підсилює відчуття метру, фізично менше втомлює, оскільки частіше чергується робота різних груп м'язів, сприяє формуванню правильної посадки та постановки інструмента. Крім цього, «короткий міх» досить часто може бути виражальним засобом, допомагаючи виявити в дитячому репертуарі кроки, похитування колиски, удари дзвонів, рухи смичка тощо. Зміст та структура дитячої музики нерідко потребують чергування різних прийомів зміни міху.

Після засвоєння кожної «інтонаційної моделі» та на її основі пропонуються завдання на дописання музики чи імпровізацію. Це стимулює розвиток творчих здібностей учня, підвищує інтерес до занять музикою, допомагає глибше опанувати навчальний матеріал.

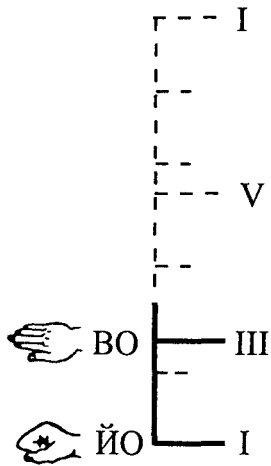
«Хочу бути музикантом!», «Хочу бути баяністом!» — із таким бажанням діти вперше переступають поріг школи. Зберегти та розвинути це прагнення, вміло направити та захопити їх власним прикладом — найперший наш обов'язок.

Література для самостійного вивчення:

1. Баренбойм Л. Путь к музицированию. — Ленинград: Сов. композитор, 1979.
2. Вейс П. Ступеньки в музыку. — Москва: Сов. композитор, 1980.
3. Долматов Н. Система относительной сольмизации. — Москва: Изд-во МГПИ, 1973.
4. Котляревская-Крафт М., Москалькова И., Батхан Л. Сольфеджио. — Ленинград: Музыка, 1986.
5. Музыкальное воспитание в Венгрии (под ред. Л. А. Баренбойма). — Ленинград: Сов. композитор, 1983.
6. Орф К. Система детского музыкального воспитания (под ред. Л. А. Баренбойма). — Ленинград: Музыка, 1970.
7. Подвала В. Давайте сочинять музыку. — К.: Музична Україна, 1988.
8. Стативкин Г. Начальное обучение на выборно-готовом баяне. — Москва: Музыка, 1989.
9. Ястребов Ю. Основы баянной аппликуры. — Владивосток: Изд-во ДВГУ, 1984.

Розділ 2

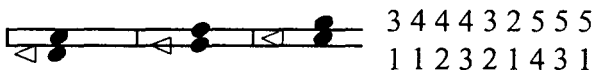
ДВОСТУПЕНЕВІ МЕЛОДІЇ (ПЕРШИЙ ТА ТРЕТІЙ СТУПЕНІ В МІНОРІ)

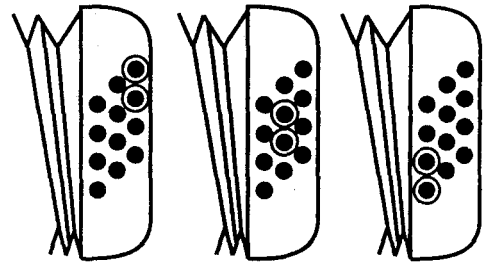
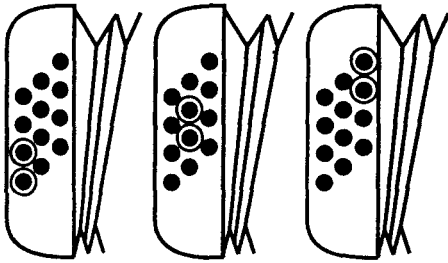
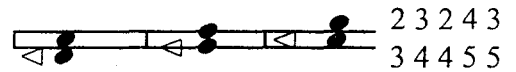
- Інтервал мала терція (м. 3)
- Ключ ЙО ($\langle \blacktriangleleft$) в мінорі
- Розмір $\frac{3}{8}$ ($\frac{3}{8}$)
- Виконувати попередні завдання

“Інтонаційна модель”. “Клавіатурний малюнок”. “Аплікатурні ключі”.

ПРАВА РУКА

ЛІВА РУКА

ДВА КОТИ

Польська дитяча гра

Весело *mf* *simile*

Я й ти — два коти,
 Два обірвані хвости.
 Ти через ту дірку
 Вскочив у комірку.
 Я побіг собі в сарай,
 Якщо можеш — доганяй!

Мала терція (м. 3)

РИТМІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ:

опл. пр. *)

*) Плескати в долоні, притопувати ногою тощо. Акомпанементи можна змінювати, варіювати. Починати їх бажано за 2 такти до співання мелодії.

ГОЙДА - ША*)

Українська коласанка

Не поспішаючи 1) 2) *p* simile Обр. Л. Козельчука

уч.

пед.

rit.

I

V

ВО III

ЙО I

Гойда - ша, гойда - ша...
 Де кобилка, де лоша?
 З'їли вовки барана,
 А ягничку з'їли пси.
 Ти, Марійко, спи, спи, спи...
 Гойда - ша, гойда - ша...

Мала терція (м. 3)

*) Вміти співати пісню каноном.

Дописати терції та підписати ноти:

ВДОВА – ЖАБА *)

Українська дитяча гра

Неквапливо

Обр. Л. Козельчука

уч.

пед.

*)Вміти співати пісню каноном.

- Кум, кума, дай полотна!
- Нащо тобі? — Душа в журбі:
Кум помер, сама тепер.
- Одна баба, вдова - жаба...

VO

ЙО

Дописати терції та підписати ноти:

ГРА "ЛУНА"

ped. уч. ped. уч. simile

a)

б)

ped. уч. ped. уч. simile

і т. д.

і т. д.

Detailed description: The score consists of two systems of music. System 1 (a) has two staves. The top staff has notes with 'ped.' and 'уч.' markings. System 2 (б) also has two staves with similar markings. Both systems end with 'і т. д.' (etc.).

ДРАЖНИЛКА (дописати):

З дитячого фольклору

Рухливо

v v v

Detailed description: A single staff of music with a tempo marking 'Рухливо' and three accents marked with a 'v'.

Вітя, Вітя, Вітіля
 З'їв корову і теля,
 І дванадцять поросят —
 Тільки хвостики висять.

ПІСНЯ БЕЗ СЛІВ*) (імпровізувати):

Спокійно

уч. ped. уч. simile

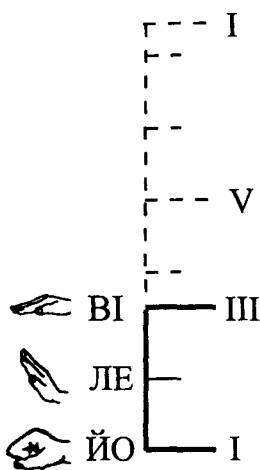
уч. тр. ped.

Detailed description: The score is in 2/4 time. It features a treble clef staff with a melody and a bass clef staff with accompaniment. The melody has 'уч.' and 'simile' markings. The bass line has 'тр.' (trills) and 'ped.' markings. A tempo marking 'Спокійно' is at the top.

*) Бажано дати вступ — 4 такти акомпанементу.

Розділ 3

ТРИСТУПЕНЕВІ МЕЛОДІЇ, МАЖОРНІ ТРИХОРДИ

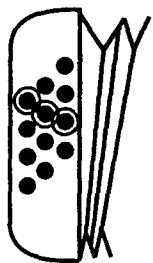
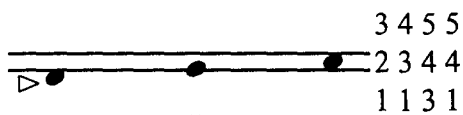

- Інтервал велика терція (в. 3)
- Канон
- Виконувати попередні завдання

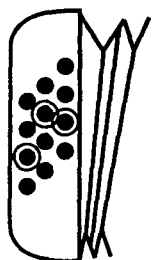
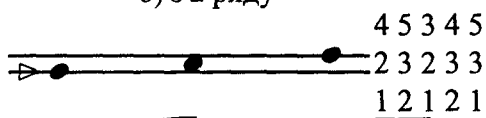
“Інтонаційна модель”. “Клавіатурний малюнок”. “Аплікатурні ключі”.

ПРАВА РУКА

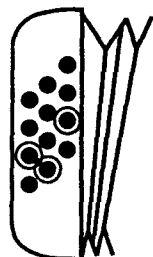
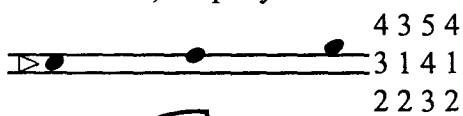
а) з 1 ряду

б) з 2 ряду

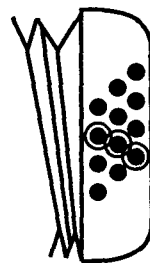
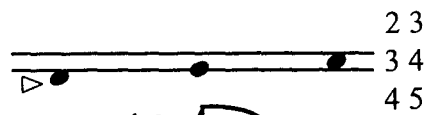

в) з 3 ряду

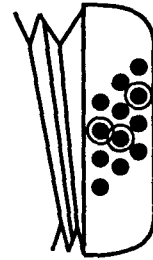
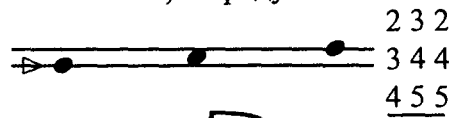

ЛІВА РУКА

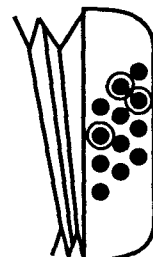
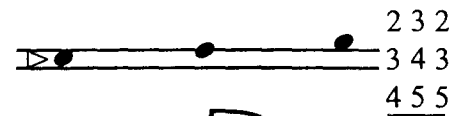
а) з 1 ряду

б) з 2 ряду

в) з 3 ряду

У КОТА - ВОРКОТА

Російська народна пісня

Спокійно

Музична партитура для пісні 'У КОТА - ВОРКОТА'. Вона складається з двох систем нот. Перша система містить мелодію на скрипці та тріо (тр) на фортепіано. Друга система містить мелодію на скрипці та фортепіано (п). Темп позначено як 'Спокійно', динаміка — 'mf', а характер звучання — 'simile'. В кінці партитури стоїть позначка 'і т. д.'.

У кота - воркота
Колыбелька хороша.

Я коту - воркоту
Тихо песенку спою:

— Баю - бай, баю - бай,
Поскорее засыпай!

Діаграма показує положення пальців на струнах гітари для великої терції (в.3). Лінійні позначення I, V, III, I вказують на конкретні струни. Ілюстрації пальців (ВІ, ЛЕ, ЙО) показують, як вони лягають на струни.

Велика терція (в.3)

Музична нотация великої терції (в.3) на скрипці, що складається з трьох нот: G4, B4, D5.

ПРОЛЕТІЛА ГАЛКА

Болгарська дитяча пісня

Жартівливо

Музична партитура для пісні 'ПРОЛЕТІЛА ГАЛКА'. Вона складається з однієї системи нот на скрипці. Темп позначено як 'Жартівливо', динаміка — 'mf', а характер звучання — 'simile'.

Пролетіла галка
Й загубила палку.
Їжачок біг по дорозі
Та й знайшов ту палку.

— Зроблю я із палки
Їжачисі прялку.
Буде пряжа на продажу —
Ой хороша палка!

Велика терція (в.3)

Музична нотация великої терції (в.3) на скрипці, що складається з трьох нот: G4, B4, D5.

РИТМІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ

Ритмічний акомпанемент на скрипці. Позначено 'опл. пр.' (оперний фортепіано) та '2' (два пальці). Нотация показує ритмічний рисунок з чотирьох нот: G4, B4, D5, G4.

ОЙ ДЗВОНИ ДЗВОНЯТЬ

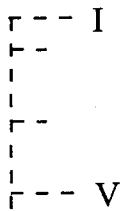
Українська дитяча гра

Енергійно

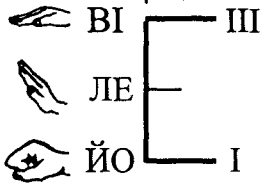
уч. *f* *simile* *rit.*

пед. *f* *pr. p.* *rit.*

f л. р. л. р.

Ой дзвони дзвонять,
Хорти вовка гонять
По болотах, очеретах,
Де ніхто не ходить.

Велика терція (в.3)

СОН ХОРОШИЙ

Болгарська колискова пісня

л. р.
(пр. р.)

(пр. р.)
л. р.

(пр. р.)
л. р.

Ласкаво

Обр. Л. Козельчука

уч. *p*

пед. *p* *Legato*

pp.

2 *л. р.*

3 *pp.*

4 *л. р.*

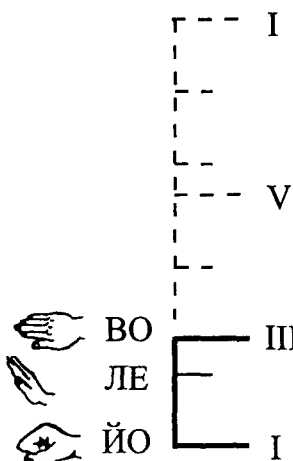
legato

Сон хороший, сон веселий
По містам іде та селам, (2)

Тим, хто скоро засинає,
Добрі вісті посилає. (2)

Завдання: знайти всі великі терції з кожного ряду клавіатури.

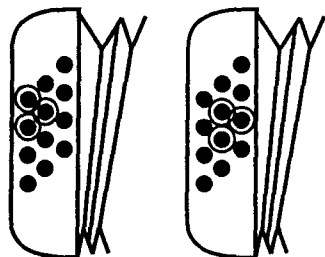
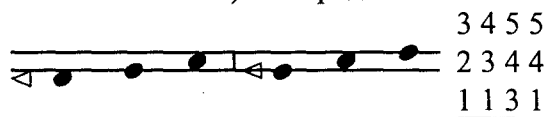
МІНОРНІ ТРИХОРДИ

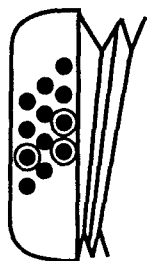
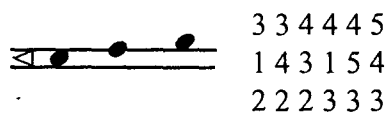
- Інтервал мала секунда (м. 2)
- Розміри $\frac{3}{4}$ та $\frac{4}{4}$
- Басовий ключ (♭)
- 11 лінійок (система Буркарда)

ПРАВА РУКА

а) з 1 і 2 рядів

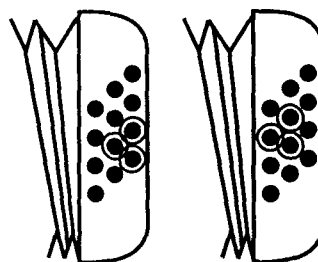
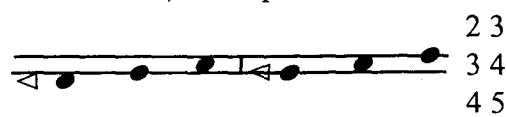

б) з 3 ряду

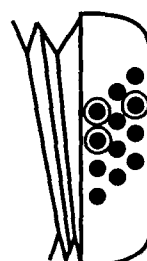

ЛІВА РУКА

а) з 1 і 2 рядів

б) з 3 ряду

ЩЕДРИК

Українська народна пісня

За обр.. М. Леонтовича

Рухливо, легко

уч.

pp simile

пед.

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:

— Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнички народились.

Щедрівочка!

Прим. Показати учневі хроматичну гаму та гама "тон-півтону". (Див. "Від автора").

Мала секунда (м. 2)

ДУДАРИК*)
Українська народна пісня

Помірно Закінчення

л. р. p p

Діду мій, дударіку,
Ти ж, було, селом ідеш,
Ти ж, було, в дуду граєш.

Тепер тебе немає,
Дуда твоя гуляє,
І пищики zostалися,
Казна-кому дісталися.

Діду мій! Діду мій!

*) Виконавши пісню кожною рукою окремо, грати обидва голоси разом, а потім — йти на "Закінчення".

РИТМІЧНИЙ АКОМПАНеМЕНТ

а)

опл.

Ваш засць кривий,
Ваш засць упав!

б) Спрощений варіант:

опл.

Наш засць не кривий,
Наш засць не впаде!

Велика терція (в. 3)

Мала терція (в. 3)

Мала секунда (в. 2)

Завдання: записати всі попередні одноголосні мелодії в басовому ключі.

соль
до
фа

ГРА "ЛУНА"

а) пед. уч. \vee *simile* \vee і т. д.

б) пед. уч. \vee \vee і т. д.

The score consists of two staves, labeled 'а)' and 'б)'. Both are in 3/4 time and G major. Staff 'а)' has a treble clef and contains a melody with slurs and repeat signs. Staff 'б)' has a bass clef and contains a bass line with similar markings. Performance instructions include 'пед.' (pedal), 'уч.' (fingerings), and dynamic markings like \vee and *simile*.

ПІСЕНЬКА ПРО ДОЩИК (дописати)

З дитячого фольклору

Пожвавлено \vee

(говіркою)

The score is in 3/4 time and G major. It features a melody line and a bass line. The melody line has a slur and a dynamic marking \vee . The bass line includes 'x' marks under some notes, indicating a specific performance technique. The instruction '(говіркою)' suggests a folk-style pronunciation.

Дощик, дощик, не іди!
 Дощик, дощик, підожди!
 Дай дійти додому (кап, кап, кап...)
 Дідові старому (кап, кап, кап...)

БІГЛА ЛЯЛЬКА (дописати)

Українська дитяча гра

уч. пед.

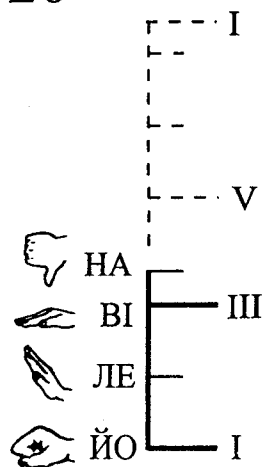
Рухливо tr L

The score is in 3/4 time and G major. It features a melody line and a bass line. The melody line has a slur and a dynamic marking tr . The bass line includes a slur and a dynamic marking L . The instruction 'Рухливо' suggests a lively tempo.

Бігла лялька по току
 У червонім ковпаку.
 Їла цукор і медок,
 Вийшов зайчик — корольок!

Розділ 4

ЧОТИРИСТУПЕНЕВІ МЕЛОДІЇ, МАЖОРНІ ТЕТРАХОРДИ

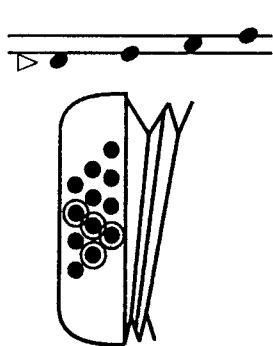
- Інтервал кварта (4)
- Виконувати попередні завдання

“Інтонаційна модель”. “Клавіатурні малюнки”. “Аплікатурні ключі”.

ПРАВА РУКА

а) з 1 ряду

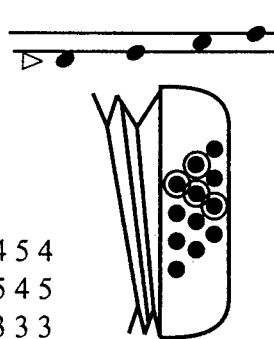
4 5 5
3 4 4
2 3 3
1 2 1

ЛІВА РУКА

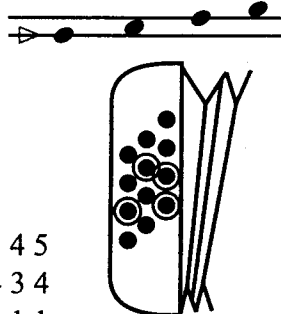
а) з 1 ряду

2
3
4
5

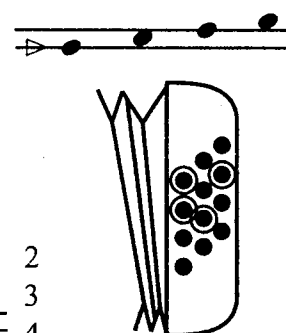
б) з 2 ряду

3 4 5 4 5 4
4 3 4 5 4 5
2 2 3 3 3 3
1 1 1 1 2 2

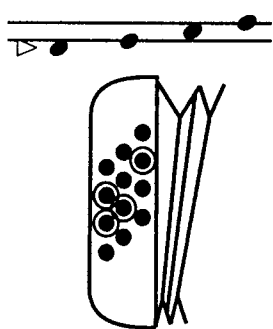
б) з 2 ряду

2 3
3 2
4 4
5 5

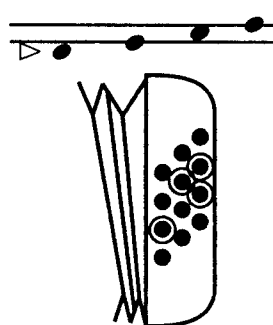
в) з 3 ряду

5 4 5
4 3 4
3 1 1
2 2 2

в) з 1 ряду

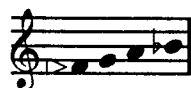
2
3
4
5

КАК ПОД ГОРКОЙ

Російська народна пісня

Весело

I

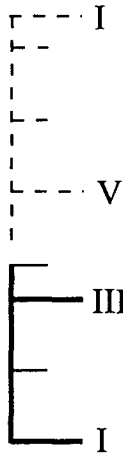
II

Как под горкой, под горой
Торговал старик золой.

Картошка моя
Вся поджаренная.

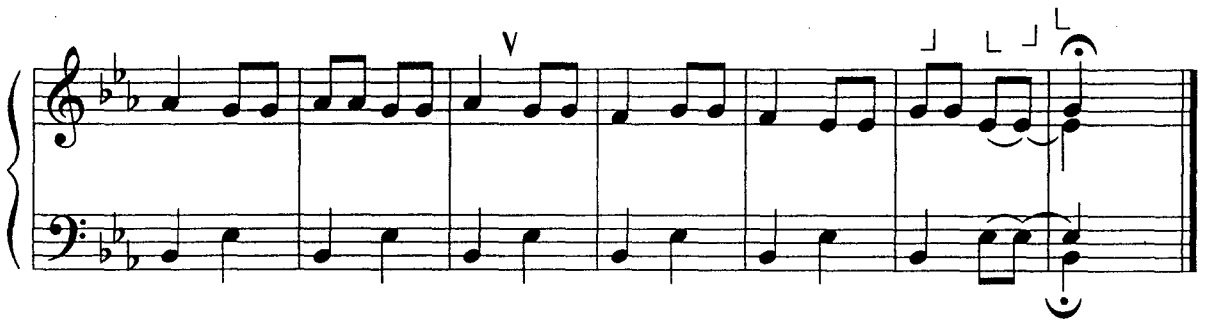
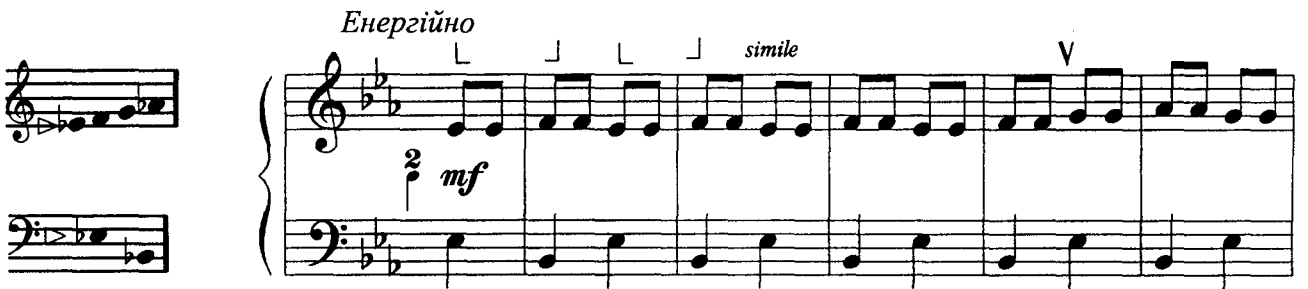

Кварта (4)

КОЛЯДКА*)

З українського фольклору

Коляд, коляд, колядниця,
Добра з медом паляниця!

А без меду — не така,
Дайте краще п'ятака!

І п'ятак не такий,
Дайте, дядьку, золотий!

Кварта (4)

*) Знайти в мелодії малу секунду (м.2). Просольфеджувати її. Який інтервал звучить в басу?

ДІД АЛЕКУ

Румунська народна пісня

уч. *Жартівливо*

пед. (У пана, пана...)
mp stacc.

tr
8

Біля річки вранці - рано
Дід Алеку стриг баранів.
Ла-ла-ла! Ла-ла-ла! (2 р.)

А баранчик там ридас,
Зняти шубу не бажає.
Ла-ла-ла! Ла-ла-ла! (2 р.)

Він, дурненький, ще не знає —
Шуба знову відростає.
Ла-ла-ла! Ла-ла-ла!

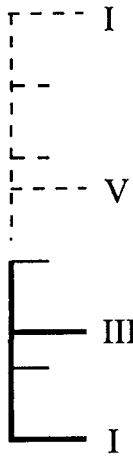
Кварта (4)

Дописати кварта. Прочитати їх у різних ключах, знайти на клавіатурі.

МІНОРНІ ТЕТРАХОРДИ

“Інтонаційна модель”. “Клавіатурні малюнки”. “Аплікатурні ключі”.

ПРАВА РУКА

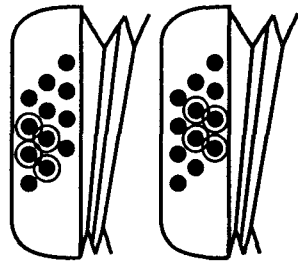
а) з 1 і 2 рядів
4 5 5
3 4 4
2 3 3
1 1 2

ЛІВА РУКА

а) з 1 і 2 рядів
2
3
4
5

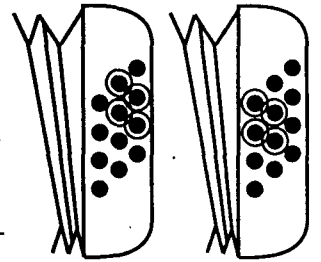
б) з 3 ряду

4 5 5
3 4 3
1 3 4
2 2 2

б) з 3 ряду

2 2
3 4
4 3
5 5

ЗИМОНЬКА - СНІГУРОНЬКА

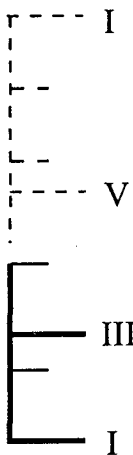
Сл. Л. Глібова

Муз. Я. Степового

Задумливо

уч. л. р. пр. р.

пед. *tr* *p*

Зимонько-снігуронько,
Наша білогрудонько,
Не верти хвостом.

А стели тихесенько,
Рівненько, гладесенько
Срібненьким сніжком.

Кварти (4)

НЕ ЛЕТАЙ, СОЛОВЕЙ^{*)}

Російська народна пісня

Сумно

Не ле-тай...

Не летай, соловей,
У окошечка.

Ты не пой, соловей,
Громко песенки.

*) Змінювати партії рук, співати мелодію канонем.

НА
ВІ
ЛЕ
ЙО

НА
ВО
ЛЕ
ЙО

Кварти (4)

СПИ, ДИТИНО^{*)}

Аварська колискова пісня

Ніжно

Спи, дитино, синку мій,
Засинай, маленький мій.

Спи, дитино, синку мій,
Засинай, маленький мій.

Я з тобою посиджу,
Я твій сон побережу.

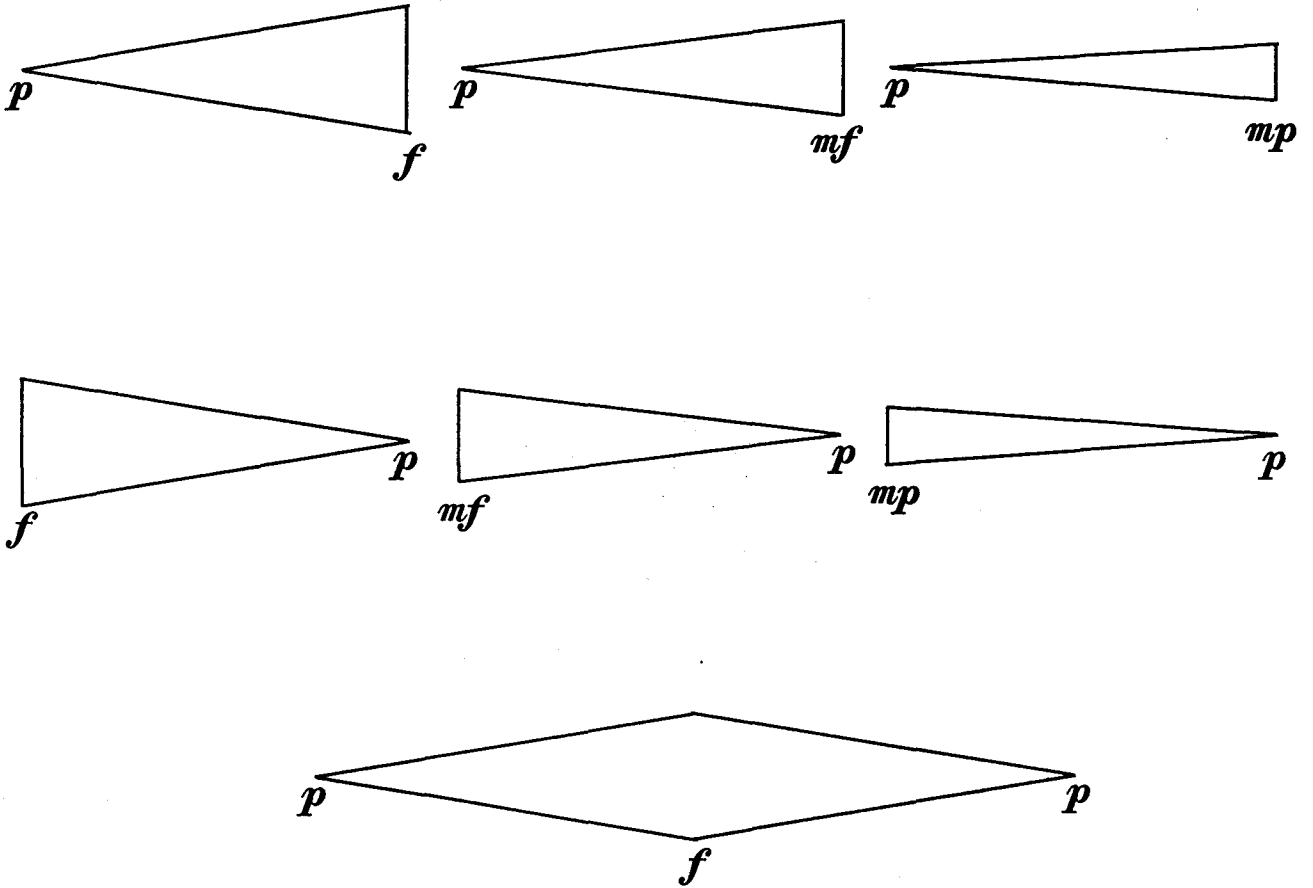
*) Змінити партії рук. Виконати та просольфеджувати пісню від звуків:

а) ре, соль #

б) мі, соль

в) ля, фа #

ЗВУКОДИНАМІЧНІ ВПРАВИ*)

*) Із посібника Г. Стативкіна "Научись-ка я играть".

ГРА "ЛУНА"**)

The musical score for "ЛУНА" is written in 2/4 time and consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. It includes dynamic markings *p* and *f*, and articulation symbols such as accents and slurs. The second and third staves continue the melody with similar markings. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

і т. д.

**) Грати в мажорі та в мінорі. Тут та далі артикуляцію, динаміку пропонує педагог.

КУКУРІКУ, ПІВНИКУ (дописати)

З українського фольклору

Енергійно, чітко

уч.

пед.

mf

sempre stac.

- Кукуріку, півнику,
Куди йдеш?
Скажи мені правдоньку,
Де живеш?

- Ото моя хатонька
Край води,
З хорошого дерева -
З лободи!

КОЗАЦЬКИЙ МАРШ (дописати)

Маршово

уч.

пед.

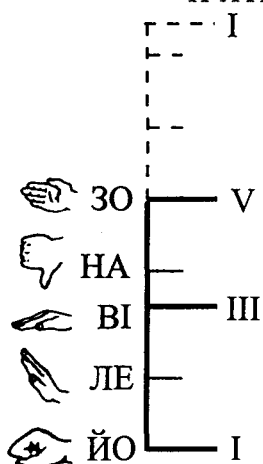
mf

sempre stac.

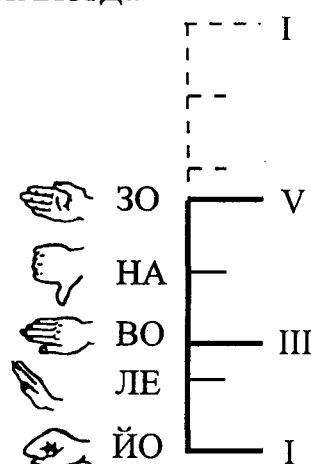

Розділ 5

П'ЯТИСТУПЕНЕВІ МЕЛОДІЇ, МАЖОРНІ ТА МІНОРНІ ПЕНТАХОРДИ

- Інтервал квінта (5)
- Тризвуки мажорні та мінорні
- Виконувати попередні завдання

“Інтонаційна модель”. “Аплікатурні ключі”.

а) з 1 ряду

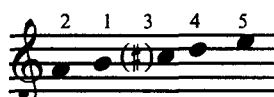
(у мажорі та в мінорі)

б) з 2 ряду

(у мажорі та в мінорі)

в) з 3 ряду

(у мажорі та в мінорі)

НА ЗЕЛЕНИМ ЛУГУ*)

Українська народна пісня

Весело, рухливо

На зеленім лугу. Гоп-гоп!
Раз знайшов я дуду. Гоп-гоп!

То не дудка була. Гоп-гоп!
Веселуха була. Гоп-гоп!

*) Змінювати партії рук

Квінта (5)

Мажорний тризвук

ВСЕ ХОДИЛИ МЫ^{*)}

Російська народна пісня

Енергійно, наспівно

Все ходили мы,
Да искали мы.

Красну девицу
Потеряли мы.

^{*)} Виконувати у будь-якій тональності

Квінта (5)

Мажорний тризвук

МІЙ ЦАПОК

Латиська народна пісня

Завзято

- Чом ти забарився, цапеку сірий? (2)

- Я в млині молот пшеничку ...Ой, йой, йой!

Я в млині молот пшеничку та й забаривсь.

^{*)}]] — означає, що треба взяти запас повітря.

Квінта (5)

Мажорний тризвук

Дописати квінти, назвати звуки у скрипичному та в басовому ключах

ОЙ НА ГОРІ ЖИТО

Українська народна пісня

Обр. Л. Козельчука

Рухливо

пед.

I

Ой на горі жито... Сидить зайчик.
 Він ніжками чеберяє.
 Коли б такі ніжки мала,
 То я б ними чеберяла,
 Як той зайчик. (2)

ОЙ З-ЗА ГОРИ КАМ'ЯНОЇ

Українська народна пісня

Обр. М. Леонтовича

Помірно, задумливо

The musical score is for a piano piece in G major, 2/4 time. It features a vocal line (уч.) and a piano accompaniment (пед.). The vocal line consists of two phrases: 'ЗО НА ВО ЛЕ ЙО' and 'Запрягайте коні в шори, Коні воронії. Та й поїдем здоганяти Літа молодії.' The piano accompaniment includes a right-hand part with chords and a left-hand part with a rhythmic pattern. Fingerings and dynamics like *p* and *mf* are indicated. A guitar-style chord diagram is provided on the left, showing chords I, V, III, and I for the notes Z, O, N, A, V, O, L, E, Y, O.

Ой з-за гори кам'яної
Голуби літають.
Не зазнала розкошньої,
Вже літа минають.

Запрягайте коні в шори,
Коні воронії.
Та й поїдем здоганяти
Літа молодії.

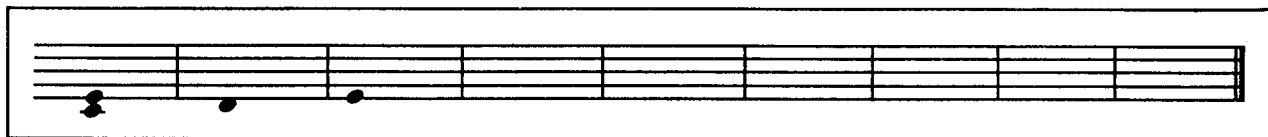
Квінта (5)

Мінорний тризвук

Дописати тризвуки. Прочитати їх у різних ключах та проспівати, знайти на клавіатурі.

Рухливо 4 Щедрівка

30
НА
ВО
ЛЕ
ЙО

I
V
III
I

mf
legato
mp
rit.

Квінта (5)

3 Новим роком вас вітаєм
І добра вам всім бажаєм.
Ми добра вам всім бажаєм,
3 Новим роком вас вітаєм.

Мінорний тризвук

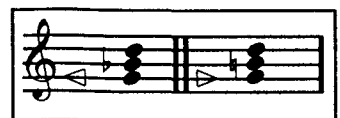

ФІНСЬКИЙ ТАНЕЦЬ

Завзято, рухливо Муз. М. Рауміо

mp
mf
simile

Які це тризвуки?

УКРАЇНСЬКИЙ ТАНЕЦЬ*)

Не поспішаючи

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a treble clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The second measure contains a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The third measure contains a quarter note G4, a quarter note F#4, and a quarter note E4. The fourth measure contains a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. The fifth measure contains a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F#3. The sixth measure contains a quarter note E3, a quarter note D3, and a quarter note C3. The seventh measure contains a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The eighth measure contains a quarter note F#2, a quarter note E2, and a quarter note D2. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a bass clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G2, a quarter note F#2, and a quarter note E2. The second measure contains a quarter note D2, a quarter note C2, and a quarter note B1. The third measure contains a quarter note A1, a quarter note G1, and a quarter note F#1. The fourth measure contains a quarter note E1, a quarter note D1, and a quarter note C1. The fifth measure contains a quarter note B0, a quarter note A0, and a quarter note G0. The sixth measure contains a quarter note F#0, a quarter note E0, and a quarter note D0. The seventh measure contains a quarter note C0, a quarter note B0, and a quarter note A0. The eighth measure contains a quarter note G0, a quarter note F#0, and a quarter note E0. The system is marked with a first ending bracket over measures 1-4 and a second ending bracket over measures 5-8. Fingerings are indicated: 5 for the first finger in the first measure, 4 for the fourth finger in the second measure, 2 for the second finger in the third measure, and 4 for the fourth finger in the fourth measure. The dynamic marking *tr* is present in the first measure of the lower staff.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a treble clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The second measure contains a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The third measure contains a quarter note G4, a quarter note F#4, and a quarter note E4. The fourth measure contains a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. The fifth measure contains a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F#3. The sixth measure contains a quarter note E3, a quarter note D3, and a quarter note C3. The seventh measure contains a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The eighth measure contains a quarter note F#2, a quarter note E2, and a quarter note D2. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a bass clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G2, a quarter note F#2, and a quarter note E2. The second measure contains a quarter note D2, a quarter note C2, and a quarter note B1. The third measure contains a quarter note A1, a quarter note G1, and a quarter note F#1. The fourth measure contains a quarter note E1, a quarter note D1, and a quarter note C1. The fifth measure contains a quarter note B0, a quarter note A0, and a quarter note G0. The sixth measure contains a quarter note F#0, a quarter note E0, and a quarter note D0. The seventh measure contains a quarter note C0, a quarter note B0, and a quarter note A0. The eighth measure contains a quarter note G0, a quarter note F#0, and a quarter note E0. The system is marked with a first ending bracket over measures 1-4 and a second ending bracket over measures 5-8. Fingerings are indicated: 1 for the first finger in the first measure, 1 for the first finger in the second measure, 2 for the second finger in the third measure, 4 for the fourth finger in the fourth measure, 5 for the fifth finger in the fifth measure, and 1 for the first finger in the sixth measure.

Повжвалено

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a treble clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The second measure contains a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The third measure contains a quarter note G4, a quarter note F#4, and a quarter note E4. The fourth measure contains a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. The fifth measure contains a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F#3. The sixth measure contains a quarter note E3, a quarter note D3, and a quarter note C3. The seventh measure contains a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The eighth measure contains a quarter note F#2, a quarter note E2, and a quarter note D2. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a bass clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G2, a quarter note F#2, and a quarter note E2. The second measure contains a quarter note D2, a quarter note C2, and a quarter note B1. The third measure contains a quarter note A1, a quarter note G1, and a quarter note F#1. The fourth measure contains a quarter note E1, a quarter note D1, and a quarter note C1. The fifth measure contains a quarter note B0, a quarter note A0, and a quarter note G0. The sixth measure contains a quarter note F#0, a quarter note E0, and a quarter note D0. The seventh measure contains a quarter note C0, a quarter note B0, and a quarter note A0. The eighth measure contains a quarter note G0, a quarter note F#0, and a quarter note E0. The system is marked with a first ending bracket over measures 1-4 and a second ending bracket over measures 5-8. Fingerings are indicated: 5 for the fifth finger in the first measure, 4 for the fourth finger in the second measure, 1 for the first finger in the third measure, 4 for the fourth finger in the fourth measure, 5 for the fifth finger in the fifth measure, 4 for the fourth finger in the sixth measure, and 1 for the first finger in the seventh measure. The dynamic marking *mf* is present in the first measure of the lower staff.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The upper staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a treble clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G4, a quarter note A4, and a quarter note B4. The second measure contains a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The third measure contains a quarter note G4, a quarter note F#4, and a quarter note E4. The fourth measure contains a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. The fifth measure contains a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F#3. The sixth measure contains a quarter note E3, a quarter note D3, and a quarter note C3. The seventh measure contains a quarter note B2, a quarter note A2, and a quarter note G2. The eighth measure contains a quarter note F#2, a quarter note E2, and a quarter note D2. The lower staff is in bass clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a bass clef and a sharp sign, followed by a double bar line. The first measure contains a quarter note G2, a quarter note F#2, and a quarter note E2. The second measure contains a quarter note D2, a quarter note C2, and a quarter note B1. The third measure contains a quarter note A1, a quarter note G1, and a quarter note F#1. The fourth measure contains a quarter note E1, a quarter note D1, and a quarter note C1. The fifth measure contains a quarter note B0, a quarter note A0, and a quarter note G0. The sixth measure contains a quarter note F#0, a quarter note E0, and a quarter note D0. The seventh measure contains a quarter note C0, a quarter note B0, and a quarter note A0. The eighth measure contains a quarter note G0, a quarter note F#0, and a quarter note E0. The system is marked with a first ending bracket over measures 1-4 and a second ending bracket over measures 5-8. Fingerings are indicated: 1 for the first finger in the first measure, 5 for the fifth finger in the second measure, 1 for the first finger in the third measure, and 2 for the second finger in the fourth measure.

*) Де звучать квінти?

Уміти виконувати фінський та український танці у будь-якій тональності з кожного ряду.

У якому з них мінор паралельний, а у якому однойменний?

ГРА "ЛУНА"*)

*)

а)

пед. уч. V V

і т. д.

б)

пед. уч. V

і т. д.

*) Виконувати в мажорі та в мінорі.

і т. д.

СІЙСЯ, РОДИСЯ (дописати)

З українського фольклору

Рухливо

mf

legato

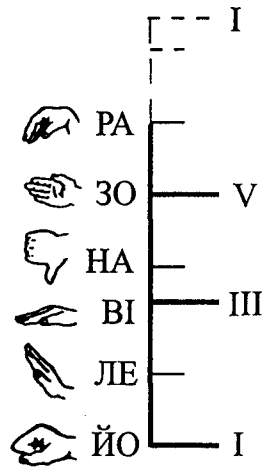
Сійся, родися, жито, пшениця,
Горох, чечевиця і всяка пашниця,
Знизу корениста, зверху колосиста!

ТАНОК (дописати)

З українського фольклору

Не швидко

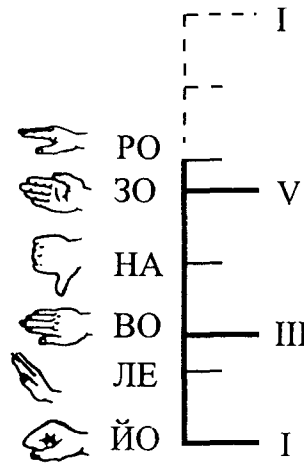
mf

Розділ 6

ШЕСТИСТУПЕНЕВІ ЗВУКОРЯДИ, МАЖОРНІ ТА МІНОРНІ ГЕКСАХОРДИ

- Інтервал секста (6)
- Секстакорди та квартсекстакорди
- Розміри $\frac{2+4}{4}$, $\frac{5}{4}$, $\frac{3+2}{4}$
- Виконувати попередні завдання

ЗАЙНЬКА, ПОПЛЯШИ

Російська народна пісня

Весело

Зайнька, попляши,
Серенький, попляши.
Ай, люли, попляши,
Ай, люли, попляши.

*) Змінити партії рук. Де звучить синкопа?

Велика секста (в. 6)

ВІЙ, ВІЙ, ВІТЕРЕЦЬ

Латиська народна пісня

Не поспішаючи

Обр. А. Юр'яна

Musical score for a piano piece, showing two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The key signature has one flat (B-flat). The time signature is 2/4. The score includes various fingerings (2, 4, 3, 5, 1, 3, 4-4) and dynamics (p, p.).

Вій, вій вітерець,
Вій сильніше!
У вітрила нам
Дми скоріше!

Вслухатись, де звучать сексти?

Дописати сексти. Прочитати їх в різних ключах, співати, знайти на інструменті.

Blank musical staff for writing exercises, consisting of two staves (treble and bass clef) with a key signature of one flat and a time signature of 2/4.

ОЙ ТИ, ТРАВКО

Українська веснянка

Обр. Л. Козельчука

3 рухом

simile

уч. $2+4$ *tr*

пед. $2+4$ *tr*

simile

3 5 *tr*

3 4 5.

Musical score for the piece "Ой ти, травко" (Ukrainian Spring Song). The score is for voice (уч.) and piano (пед.). The key signature has one flat (B-flat). The time signature is 2/4. The score includes various dynamics (p, p., *tr*, *simile*) and fingerings (3, 5, 1, 3, 4, 5).

The first system of music consists of four staves. The top two staves are for the piano, with the right hand playing a series of eighth-note chords and the left hand playing a similar pattern. The bottom two staves are for the violin, with the right hand playing a melodic line featuring triplets and a fourth note, and the left hand playing a bass line with long, sweeping lines. The key signature has two flats, and the time signature is 4/4.

The second system of music consists of four staves. The top two staves are for the piano, with the right hand playing a melodic line marked *legato f* and the left hand playing a bass line. The bottom two staves are for the violin, with the right hand playing a melodic line marked *mf* and the left hand playing a bass line. The key signature has two flats, and the time signature is 4/4. Fingerings and bowings are indicated throughout the score.

Musical score for the first system. The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef). The vocal line is in a single staff with a treble clef. Dynamics include *mp* and *simile*. Articulation includes *L* and *tr*. The piano part features various rhythmic patterns and fingerings (1, 2, 3, 4, 5).

Musical score for the second system. The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef). The vocal line is in a single staff with a treble clef. Dynamics include *mp* and *simile*. Articulation includes *L* and *tr*. The piano part features various rhythmic patterns and fingerings (1, 2, 3, 4, 5).

– Ой ти, травко, ти, муравко,
 Чого ростеш не зелена? (2)

Ой чи тебе кіньми спасли,
 Ой чи тебе гусьми згризли? (2)

ХОДИТЬ СОНКО

Українська коласанка

Обр. Л. Козельчука

Не швидко, співуче

Ходить сонко по вулиці,
Носить спання в рукавиці. (2)

Чужих дітей розбуджає,
А Галинку присипляє. (2)

Мала секста (м. 6)

Дописати секстакорди, назвати їх у різних ключах, знайти на клавіатурі.

ВИЙДИ, ВИЙДИ, ІВАНКУ

Українська веснянка

Жваво, радісно

Обр. Л. Козельчука

Вийди, вийди, Іванку, Зимували, не співали —
 Заспівай нам веснянку! Весну дожидали!

	I
PO	V
ZO	
HA	
BO	
LE	
YO	III
	I

Мала секста (м. 6)

Дописати квартсекстакорди, назвати їх у різних ключах, знайти на клавіатурі.

ПЛИВЕ ЧОВЕН

Українська народна пісня

Обр. Л. Козельчука

Помірно

уч.

p

пед.

p

legato

tr

tr

The musical score is arranged in two systems. The first system includes a vocal line (уч.) and a piano accompaniment (пед.) with a bass line. The second system continues the piano accompaniment with a grand staff (treble and bass clefs). The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings like 'p' and 'tr'. The tempo is marked 'Помірно' (Moderato).

legato

mp *poco cresc.*

*) Легкі поштовхи долонею по грифу (на зжим).

Пливе човен води повен, Іде козак до дівчини Пливе човен води повен,
 Та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп. (3) Та все тюп, тюп, тюп, тюп. (3) Та накритий листом. (3)

ГРА "ЛУНА"

6)

i m. d.

ЩЕДРИК-ВЕДРИК

З українського фольклору

Не швидко, рішуче

уч.

Щедрик-ведрик,
Дайте вареник,
Грудочку кашки,
Кільце ковбаски!

А ще мало —
Дайте сало!
Давайте хутко
Побіжу прудко!

ВАЛЬС (дописати)

Помірно

Розділ 7

СЕМИСТУПЕНЕВІ ЗВУКОРЯДИ В МАЖОРІ ТА НАТУРАЛЬНОМУ МІНОРИ

	ЙО	I
	ПІ	
	РА	
	ЗО	V
	НА	
	ВІ	III
	ЛЕ	
	ЙО	I

- Інтервал септима (7)
- Септакорди
- Виконувати попередні завдання

	ЙО	I
	ТО	
	РО	
	ЗО	V
	НА	
	ВО	III
	ЛЕ	
	ЙО	I

Дві п'єси зі школи М. Елlegaарда
1. ВАЛЬС

Повно

ПОЛЬКА-ГАМА

Пожвавлено

Виконуючи дуетом та міняючись партіями, переходити в різні октави

Велика септима (в. 7)

МАЖОРНІ ГАМИ

До мажор

Фа мажор

Соль мажор

РОСІЙСЬКИЙ НАСПІВ

Не поспішаючи, задушевно

Обр. Л. Козельчука

Musical score for 'РОСІЙСЬКИЙ НАСПІВ'. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of three systems of piano accompaniment. The first system includes a melody line with fingerings (3, 4, 1, 4, 1, 3, 4, 5, 1) and a piano accompaniment line with dynamics *mf* and *legato*, and a bass line with fingerings (3, 2, 5, 3, 5). The second system includes a melody line with fingerings (4, 3, 1, 2, 2, 5, 2, 3, 2) and a piano accompaniment line with dynamics *mf* and *legato*, and a bass line with fingerings (5, 4, 3, 2, 4, 2, 4, 2, 5). The third system includes a piano accompaniment line with dynamics *dim.* and *rit.*, and a bass line with fingerings (4, 3, 2, 5, 2, 4, 2, 4). The score ends with a fermata over the final note.

*) Вслухатися та назвати інтервали, що звучать в акомпанементі та в мелодії.

ОЙ, ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ

Українська народна пісня

Обр. Л. Козельчука

Musical score for 'ОЙ, ДІВЧИНО, ШУМИТЬ ГАЙ'. The score is in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system includes a melody line with fingerings (1, 2, 4, 2, 1, 4, 5, 4, 2, 1, 3, 2, 1, 3, 5, 4, 1, 3, 2, 2) and a piano accompaniment line with dynamics *mf*, and a bass line with fingerings (3, 4, 2, 5, 4, 5, 2, 2, 3, 5, 5, 4). The second system includes a melody line with fingerings (4, 5, 4, 3, 4, 3, 2, 1, 2, 1, 4, 1, 1, 2) and a piano accompaniment line with dynamics *mp*, and a bass line with fingerings (1 (3), 4, 5, 2, 2). The score ends with a fermata over the final note.

– Ой, дівчино, шумить гай,
Кого любиш — забувай, забувай!(2)

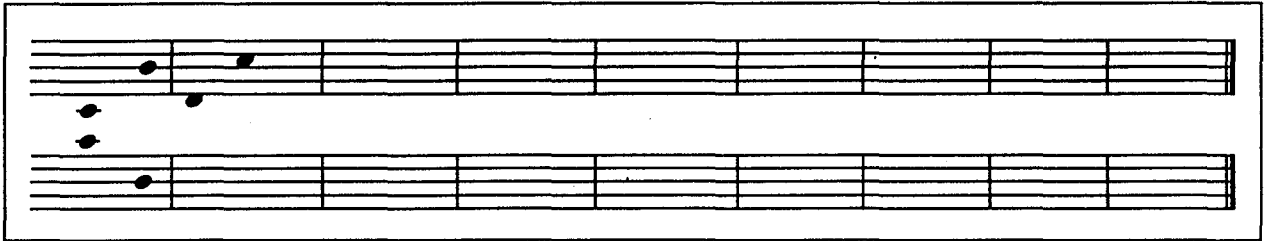
– Вітер віє, гай гуде,
Кого люблю — мій буде, мій буде!(2)

Септими:

Де велика, а де мала?

Дописати септими, назвати їх в різних ключах, знайти на клавіатурі баяна.

ОЙ ЇХАВ ЧУМАК

Українська народна пісня

Помірно, маршово

Обр. Л. Козельчука

4 *p non legato* *tr* *mf*

5 2 4 2 5 4 2 4 2 3 4 5

1 2 5 3 1 3 1 3 L

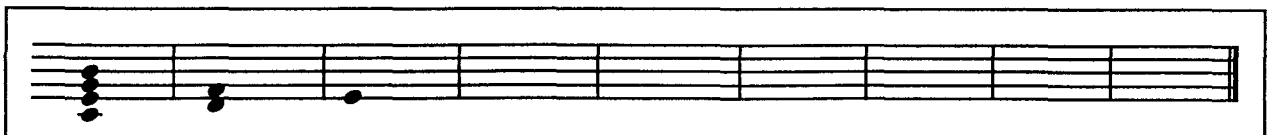
4 5 2 3 2 5 4 4 2 3 4 4 3

Ой їхав чумак,
На дорозі став,
Його воли поболіли,
Сам чумак заслаб.

Мала септима (м. 7)

Дописати септакорди та прочитати їх у різних ключах, знайти на інструменті.

ТЕЧЕ ВОДА КАЛАМУТНА

Українська народна пісня

Помірно

Обр. Л. Козельчука

уч.

пед.

mp

simile

mp

mf

mf

rit.

mf

mf

mf

*) Легкі удари по грифу.

First system of musical notation. The piano part (top two staves) begins with a dynamic marking of *f* (forte) and later changes to *mf* (mezzo-forte). The left hand part (bottom two staves) includes fingerings such as 4, 5, 4 and 5, 4, 4, and dynamic markings like *f*.

Second system of musical notation. It features first and second endings. The piano part (top two staves) includes a *Secco* marking. The left hand part (bottom two staves) includes fingerings such as 5, 1, 2, 3, 4 and dynamic markings like *Secco*.

Тече вода каламутна
 – Чого, мила, така смутна?
 – Я не смутна лиш сердита,
 Бо з вечора була бита.

Била мене мати з ночі
 За Йванкові карі очі,
 Ще й казала — буде бити,
 Щоб Іванка не любити.

ГРА “ЛУНА”

а) пед. уч. *V simile* *V*

б) пед. уч. *V simile* *V*

Exercise 'a' consists of two staves (piano and left hand) in G major, 2/4 time. It includes dynamic markings like *p* (piano) and *f* (forte), and articulation marks like *V* (accents) and *simile*. Exercise 'b' consists of two staves (piano and left hand) in G major, 2/4 time, with similar dynamic and articulation markings.

ХИТРИ КОШЕНЯТА (дописати)

З дитячого фольклору

Рухливо

Музична партитура для фортепіано. Вона складається з двох систем. Перша система містить дві ноти: верхню (скрипка) та нижню (альт). Верхня нота починається з динамічного позначення *ped.* та має ритмічний малюнок з восьмих нот. Друга нота починається з динамічного позначення *уч.* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот. Третя нота починається з динамічного позначення *simile* та має ритмічний малюнок з восьмих нот. Друга система містить дві ноти: верхню (скрипка) та нижню (альт). Верхня нота починається з динамічного позначення *v* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот. Нижня нота починається з динамічного позначення *v* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот.

До-ре-мі-фа-соль-ля-сі,
 Сіла кішка у таксі,
 Гривень п'ять дала таксисту
 Та й поїхала у місто.

Кошенята почіплялись,
 І задарма покатались.

При транспонуванні співати складами відносної сольмізації: ЙО-ЛЕ-ВІ-НА...

ПІСНЯ КАПІТАНА (дописати)

Сл. А. Барто

Мужньо

Наспівно

Музична партитура для фортепіано. Вона складається з двох систем. Перша система містить дві ноти: верхню (скрипка) та нижню (альт). Верхня нота починається з динамічного позначення *tr* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот. Друга нота починається з динамічного позначення *v* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот. Третя нота починається з динамічного позначення *mf* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот. Друга система містить дві ноти: верхню (скрипка) та нижню (альт). Верхня нота починається з динамічного позначення *mf* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот. Нижня нота починається з динамічного позначення *mf* та має ритмічний малюнок з чотирьох нот.

У шапці матроській
 За шворку міцну
 По річці стрімкій
 Я кораблик тягну.

А гурт жабенят
 Ну ніяк не відстане,
 І просять мене:
 – Покатай, капітане! (2)

Петро Серотюк

БАЯН

ВІДКРИВАЄ СВІТ МУЗИКИ

BAYAN

OPENS THE WORLD OF MUSIC

Навчальний посібник

для юних баяністів

*Допущено Міністерством культури і мистецтв України
як навчальний посібник для початкових спеціалізованих мистецьких
навчальних закладів*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН
2003

ЗМІСТ

Дорогі діти!	3
Від автора	4
Частина 1. Виховання відчуття метроритму	7
Частина 2. Розвиток звуковисотного ладового слуху та формування виконавських навичок баяніста	10
Розділ 1. Двоступеневі мелодії (перший та другий ступені ладу)	10
“Вийди, сонечко”. Українська дитяча пісня	11
“Как пошла лиса по травке”. Російська дитяча пісня	12
“Савка”. Українська забавлянка. Обр. Л. Козельчука.....	12
Гра “Луна”	13
“Забавлянка”. З українського фольклору	13
Розділ 2. Двоступеневі мелодії (перший та третій ступені в мінорі)	14
“Два коти”. Польська дитяча гра	14
“Гойда - ша”. Українська колісанка. Обр. Л. Козельчука.....	15
“Вдова - жаба”. Українська дитяча гра. Обр. Л. Козельчука.....	16
Гра “Луна”	17
“Дражнилка”. З дитячого фольклору	17
“Пісня без слів”. Імпровізація	17
Розділ 3. Триступеневі мелодії, мажорні трихорди.....	18
“У кота-воркота” Російська колискова пісня*	19
“Пролетіла галка”. Болгарська дитяча пісня	19
“Ой дзвони дзвонять”. Українська дитяча гра.....	20
“Сон хороший”. Болгарська колискова пісня. Обр. Л. Козельчука.....	20
Мінорні трихорди	22
“Щедрик”. Українська народна пісня. За обр. М. Леонтовича.....	22
“Дударик”. Українська народна пісня.....	24
Гра “Луна”	25
“Пісенька про дощик”. З дитячого фольклору	25
“Бігла лялька”. Українська дитяча гра*	25
Розділ 4. Чотириступеневі мелодії. Мажорні тетрахорди.....	26
“Как под горкой”. Російська народна пісня*	26
“Колядка”. З українського фольклору	27
“Дід Алеку”. Румунська народна пісня.....	28
Мінорні тетрахорди	29
“Зимонька-снігуронька”*. Муз. Я. Степового	29
“Не летай, соловей”. Російська народна пісня.....	30
“Спи, дитино”. Аварська колискова пісня	30
Звукодинамічні вправи	31

*) Ці ансамблі можна виконувати також і сольно

Гра “Луна”	31
“Ку-ку-рі-ку, півнику”. З українського фольклору*	32
“Козацький марш”. Імпровізація*	32
Розділ 5. П’ятиступеневі мелодії, мажорні та мінорні пентахорди	33
“На зеленім лузі”. Українська народна пісня	33
“Все ходили мы”. Російська народна пісня	34
“Мій цапок”. Латиська народна пісня	34
“Ой на горі жито”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	35
“Ой з-за гори кам’яної”. Українська народна пісня. За обр. М. Леонтовича	36
“З Новим роком”. Щедрівка	37
“Фінський танець”. Муз. М. Раутіо	37
“Український танець”	38
Гра “Луна”	39
“Сійся, родися”. З українського фольклору*	39
“Танок”. Імпровізація*	39
Розділ 6. Шестиступеневі звукоряди, мажорні та мінорні гексахорди	40
“Заинька, попляши”. Російська народна пісня	40
“Вій, вій, вітерець”. Латиська народна пісня. Обр. А. Юр’яна	40
“Ой ти, травко”. Українська веснянка. Обр. Л. Козельчука	41
“Ходить сонко”. Українська колісанка. Обр. Л. Козельчука	44
“Вийди, вийди, Іванку”. Українська веснянка. Обр. Л. Козельчука	45
“Пливе човен”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	46
Гра “Луна”	48
“Щедрик-ведрик”. З українського фольклору	49
“Вальс”. Імпровізація	49
Розділ 7. Семиступеневі звукоряди в мажорі та натуральному мінорі	50
Дві п’єси зі школи М. Елlegaарда	50
Мажорні гами	51
“Російський наспів”. Обр. Л. Козельчука	52
“Ой, дівчино, шумить гай”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	52
“Ой їхав чумак”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	53
“Тече вода каламутна”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	54
Гра “Луна”	55
“Хитрі кошенята”. З дитячого фольклору	56
“Пісня капітана”. Імпровізація	56
Частина 3. Додаток	57
“Флейта і барабан”* Муз. А. Томазі	57
“Труба і барабан”* Муз. Д. Кабалевського	58
“Шарманка”* Муз. М. Марутаєва	58
“Клоуни”* Муз. Д. Кабалевського	59
“Как пошли наши подружки”. Російська народна пісня	60
“Саўка ды Грышка”. Білоруська народна пісня	61

“Ой, вербо”. Українська народна пісня	61
“Угорська пісня”. Муз. М. Кашаї	61
“Щедрівка” Українська народна пісня	62
“Журавель”. Литовська народна пісня	62
“Пісня та танець”. Муз. К. Орфа	62
“Перапёлачка”. Білоруська народна пісня	63
“Ой чий то кінь стоїть”. Українська народна пісня	64
“Ганнуся”. Чеська народна пісня	64
“Трава моя, трава”. Пісня кубанських козаків. Обр. Л. Козельчука	65
“На леваді”. Болгарська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	66
“Аркан”. Гуцульський танець. Обр. Л. Колодуба	69
“Ой чорна я си, чорна”. Українська народна пісня	70
“Туман ярмом”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	70
“Розпрягайте, хлопці, коні”. Українська народна пісня. Обр. Л. Козельчука	71
“Коломийка”. Обр. Л. Козельчука	72
“Над річкою бережком”. Українська народна пісня. За обр. М. Леонтовича	73
“Гра в зайчика”. Українська народна пісня. За обр. М. Леонтовича	74
“Веснянка”. Муз. В. Філіпенка	74
Технічні вправи на основі “інтонаційних моделей”	76
Вправи до розділу 1	77
Вправи до розділу 2	78
Вправи після 1 та 2 розділів	79
Вправи до розділу 3	82
Вправи до розділу 4	84
Вправи до розділу 5	84
Вправи до розділу 6	85
Вправи до розділу 7	86

Примітка.

Тексти пісень у перекладах Д. Цілуйко.

(П'єси без зазначення прізвища — в перекладенні та обробці автора посібника).

Технічні вправи на основі “інтонаційних моделей”

Мета:

1. Удосконалення та автоматизація слухо-рухового комплексу.
2. Раціоналізація процесу вивчення клавіатур виборного баяна, вдосконалення орієнтування на клавіатурі.
3. Подальший розвиток координації рухів, свободи виконавського апарату, набуття початкових навиків “біглості”.

Примітки:

- вправи виконувати після вивчення відповідного розділу посібника;
- усі вправи можуть бути спрощені чи ускладнені в залежності від можливостей учня;
- при виконанні в повільному темпі радимо співати вправи сходишками (по релятиву), а потім — нотами за абсолютною системою;
- там, де не виставлені штрихи та динамічні відтінки, учням та педагогам пропонуємо вирішувати це питання самостійно.

При ускладненні виконавських задач (штрих, туше, артикуляція, темп, свобода та легкість) ці вправи принесуть користь і виконавцю, який вже досягнув значних успіхів.

Вправи до розділу 1

“Дражнилка”

ЙО — ЛЄ

та інші варіанти аппікатури.

1.

2.

У вправах 2 і 3 змінювати партії рук

3.

Вправи до розділу 2

Тут і далі використовувати різні варіанти аплікатури.

3. ЙО — ВО

mp rit.

4.

mp rit.

У цих вправах змінюйте партії рук.

5.

mp і т. д.

Виконувати вправи 3 і 6 також по другому і першому рядах клавіатури.

6.

Вправи після 1 та 2 розділів

Мала терція та велика секунда

7.

8.

Вправи 7 та 8 виконувати змінюючи партії рук.

9.

Вправи 8 та 9 виконуйте також у зворотному русі.

“Пострибеньки”

(малі секунди)

10.

По-стри-ба-ли вверх

По-стри-ба-ли вниз

“Побіженьки”

(гама “півтону-тон”)

11.

Ми по-біг-ли, ми по-біг-ли вверх!

Ми по-біг-ли, ми по-біг-ли вниз!

“Пострибеньки та побіженьки”

12.

Вправу 12 виконувати, змінюючи партії рук. Грати також на 2, 3 октави.

“Побіженьки – пострибеньки”
(великі секунди та гама “тон-півтону”)

13.

Musical score for exercise 13, featuring large seconds and a 'half-tone' scale. The score is written for two staves (treble and bass clefs) and includes a dynamic marking of *p* (piano).

Змінювати партії рук.

“Пострибали та побігли”

14.

Musical score for exercise 14, featuring 'leaps' and 'runs'. The score is written for two staves (treble and bass clefs) and includes a dynamic marking of *p* (piano).

Виконуйте також на 2-3 октави.

“Пострибеньки та побіженьки”
(малі секунди та гама “півтону-тон”)

15.

Musical score for exercise 15, featuring small seconds and a 'half-tone-tone' scale. The score is written for two staves (treble and bass clefs) and includes dynamic markings of *p* (piano) and *f* (forte). Fingerings are indicated above and below notes.

Змінювати партії рук. Виконувати вправу на 2-3 октави.

82

16.

Хроматична гама

17.

При виконанні хроматичної гами звуки співати, називаючи ноти за абсолютною системою.

Вправи до розділу 3

Мінорні та мажорні трихорди (Йо-Ле-Во, Йо-Ле-Ві)

18.

Виконувати з кожного ряду.

Мінорні та мажорні тризвуки (Зо-Во-Йо, Зо-Ві-Йо)

19.

і т. д.

Вправи 19–21 виконувати з кожного ряду. Змінювати партії рук.

20.

21.

simile

Вправи до розділу 4

Мінорні та мажорні тетра хорди

22.

Виконувати в тональностях кожного ряду, змінюючи партії рук.

Вправи до розділу 5

Мажорні та мінорні пента хорди

23.

Виконувати з кожного ряду, змінюючи партії рук.

24*).

* Виконувати також в мажорі (з кожного ряду).

Кварти, квінти. Малі та великі терції

25.

Legato

і т. д.

Вправи до розділу 6

Мажорні та мінорні гексахорди

26.*)

і т. д.

27.*)

і т. д.

* Виконувати з кожного ряду в мажорі та в мінорі.

Вправи до розділу 7

28.

пр. р. $\frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{3}{2}$ $\frac{4}{3} \frac{3}{2}$ $\frac{4}{3} \frac{3}{2}$ $\frac{4}{3}$

л. р. $\frac{3}{4} \frac{2}{3} \frac{3}{4} \frac{2}{3} \frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{2}{3} \frac{3}{4}$ $\frac{2}{3}$

29.

пр. р. $\frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{5}{2} \frac{3}{2}$ $\frac{3}{2} \frac{4}{3} \frac{5}{2}$ $\frac{3}{2}$

л. р. $\frac{4}{3} \frac{5}{2} \frac{2}{3} \frac{4}{3}$ $\frac{4}{3}$ $\frac{4}{5}$

30.

пр. р. $2 \ 3 \ 4 \ 5$ $2 \ 3$

л. р. $5 \ 4 \ 3 \ 2$ $5 \ 4$

і т. д.

Вправи виконувати з кожного ряду. Аплікатура правої руки — над нотами, лівої — під нотами.

31.

пр. р. $2 \ 3 \ 4 \ 5 \ 4$ $2 \ 3 \ 4 \ 5$

л. р. $5 \ 4 \ 3$ $5 \ 4$

і т. д.

32.

33.

Вправу також виконувати в різних тональностях на 2-3 октави.

ЧАСТИНА 1

ВИХОВАННЯ ВІДЧУТТЯ МЕТРОРИТМУ

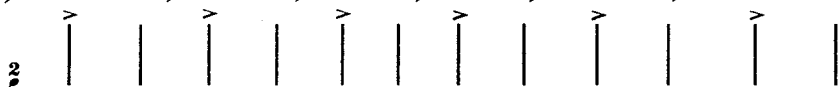
Основні етапи:

- слухання музики, рух під музику;
- рівномірна пульсація, метр (“кроки” в музиці);
- “кроки” в словах, ритмізація текстів, довгі та короткі звуки | ' □ (“крок”, “бігти”);
- запис ритму, акцент (“важкі” звуки), тактова риска;
- вправи для пальців, кистей рук;
- координація рухів, посадка.

1. Рух під музику. Визначення характеру музики. (Радимо педагогові виконувати такі п'єси з 3 частини посібника: “Флейта і барабан” А. Томазі, “Труба і барабан” Д. Кабалевського, “Шарманка” М. Марутаєва, “Клоуни” Д. Кабалевського, котрі учень пізніше зможе виконати як в ансамблі, так і сольо).

Завдання:

- рухатись під музику;
 - простукати ритм “барабанів”;
 - крокувати та одночасно проплескувати в долоні партію “барабанів”.
- Акомпанемент “Шарманки” виконати притопуванням та оплесками. Записати ці ритми.
2. “Кроки”, довгі та короткі звуки у словах, їх запис:

а) Ма- ма, та- то, кни-га, во- ля, ? , ? .

 зай-чик, пів-ник, ми-ша, ? , ? , ? .

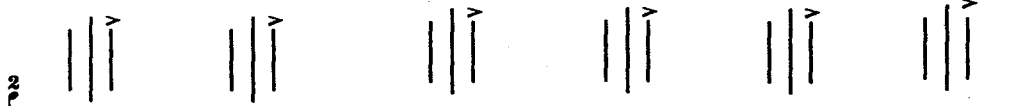
б) Со-неч-ко, по-леч-ко, ні-жень-ки, ? , ? , ? .

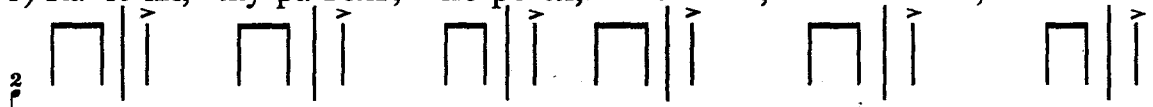
або: кі-зонь-ка, ку-роч-ка, лас-тів -ка, ? , ? , ? .

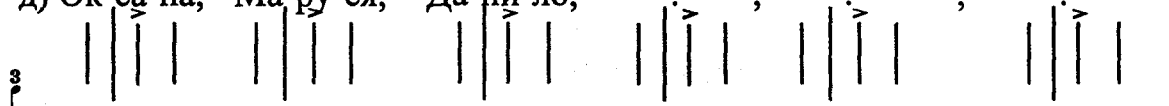
варіант:

Со-неч-ко, по-леч-ко, ні-жень-ки, ? , ? , ? .

 кі-зонь-ка, ку-роч-ка, лас-тів -ка, ? , ? , ? .

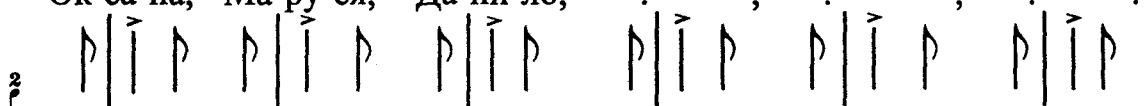
Затакт:

в) Та-рас, Ос-тап, Бог-дан, ? , ? , ? .

 вед-мідь, ба-ран, о - сел, ? , ? , ? .

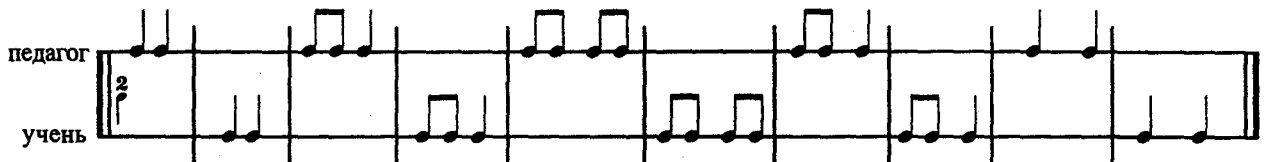
г) Ка-че-ня, жу-ра-вель, по-ро-ся, ? , ? , ? .

д) Ок-са-на, Ма-ру-ся, Да-ни-ло, ? , ? , ? .

 ка-ли-на, на-мис-то, лю-бис-ток, ? , ? , ? .

варіант:

Ок-са-на, Ма-ру-ся, Да-ни-ло, ? , ? , ? .

 ка-ли-на, на-мис-то, лю-бис-ток, ? , ? , ? .

3. Гра "Луна" (ритмічна):

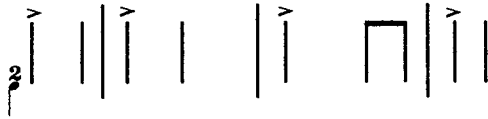
педагог
 учень

Прим. У другій частині виконується мелодична гра "Луна", котру спочатку можна освоїти як ритмічну.

4. Ритмізація забавлянок, лічилоч, віршів. Їх “виконання” на столі кистями рук, групами пальців та окремими пальцями.

Забавлянка

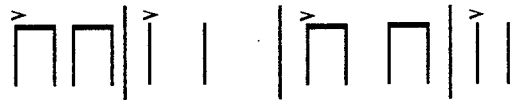
Довгі ноги йдуть по дорозі:

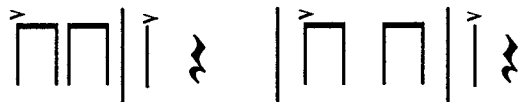
Туп, туп, туп... Туп, туп, туп...

Ніжки коротенькі бігають швиденько:

Туп, туп, туп, туп, туп... Туп, туп, туп, туп, туп...

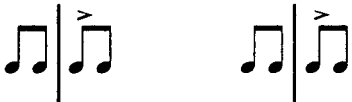
Лічилка

ЛІВОЮ РУКОЮ ПРАВОЮ РУКОЮ

Раз, два — Ліс, трава.

Три, чотири — Птахи в вирій.

П'ять, шість — піднялись.

Сім, вісім — Я в тім лісі.

Дев'ять, десять — Побував

ДВОМА РУКАМИ

Та пташок порахував.

Жартівлива колядка

ПРАВОЮ РУКОЮ

У пана, пана

ЛІВОЮ РУКОЮ

Собака п'яна.

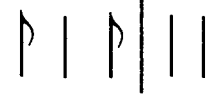
ПРАВОЮ РУКОЮ

Собака спився,

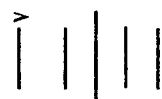
ЛІВОЮ РУКОЮ

А пан сказився.

ДВОМА РУКАМИ

Добрий вечір!

ЧАСТИНА 2

РОЗВИТОК ЗВУКОВИСОТНОГО ЛАДОВОГО СЛУХУ ТА ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКИХ НАВИЧОК БАЯНІСТА

Розділ 1

ДВОСТУПЕНЕВІ МЕЛОДІЇ (ПЕРШИЙ ТА ДРУГИЙ СТУПЕНІ ЛАДУ)

- Інтервал велика секунда (в. 2)
- Ключ-тоніка ЙО (♩) в мажорі
- Розмір $\frac{2}{4}$

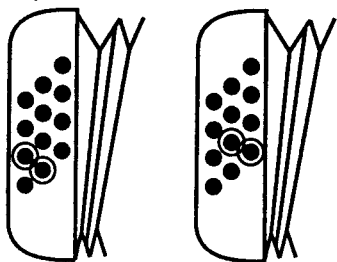
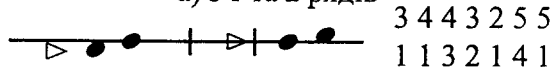
Завдання, що виконуються у всіх семи розділах:

- співати та показувати рух мелодії (на “Драбинці”, ручними знаками);
- виконання “з рук” (“з показу”) мелодії на інструменті — спочатку на металофоні, ксилофоні, фортепіано, потім — на баяні (1 – 3 розділи);
- виконання мелодії від різних звуків (транспонування);
- запис вивченої та виконаної мелодії на нотному стані;
- пошук аплікатури (з допомогою педагога), її варіанти;
- гра “Луна” (підбір на слух) на даних ступенях;
- дописування музики чи імпровізація на “інтонаційній моделі” даного розділу (якщо гра “Луна” засвоєна) на запропонований текст та в жанрі пісні, танцю, маршу.

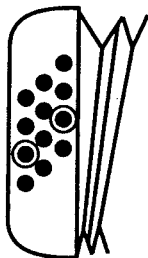
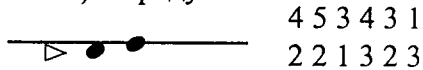
“Інтонаційна модель”. “Клавіатурний малюнок”. “Аплікатурні ключі”.)

ПРАВА РУКА

а) з 1 та 2 рядів

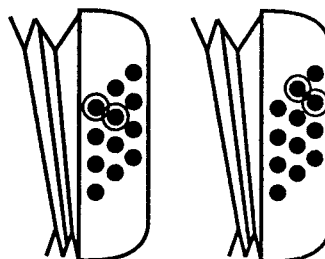
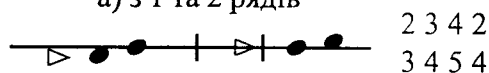

б) з 3 ряду

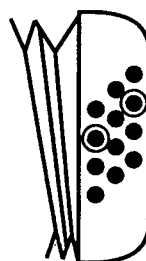
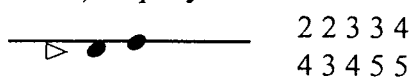

ЛІВА РУКА

а) з 1 та 2 рядів

б) з 3 ряду

*) Основні варіанти підкреслено. Кожну “інтонаційну модель” для кращого уявлення про її “клавіатурний малюнок” також рекомендуємо грати тільки одним пальцем (але — будь-яким, починаючи з більш тренованого).

ВИЙДИ, СОНЕЧКО*)

Українська дитяча пісня

Ласкаво, з рухом

The musical score consists of two systems. The first system has two staves: the top staff is for the right hand (уч.) and the bottom for the left hand (пед.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The right hand part starts with a whole note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, and D5. The left hand part starts with a whole note G2, followed by quarter notes A2, B2, C3, and D3. The second system continues the melody and accompaniment, including dynamics like *tr* (trio) and *simile*, and articulation marks like accents and slurs.

I
-
-
-
V
-
-
-
III
-
-
I

Вийди! Вийди!

Вийди, вийди, сонечко,
Під наше віконечко,
Будемо-ся гріти
Як маленькі діти!

Вийди, вийди, сонечко,
На дідове полечко,
На бабине зіллячко,
На наше подвір'ячко!

Сонечко!

Велика секунда (в. 2)

A small musical notation showing a large second interval on a treble clef staff, consisting of two notes: G4 and A4.

*) Виконати і записати цю пісню від ноти "Соль".

An empty musical staff with five lines, intended for the student to transcribe the song starting from the note 'Sol' (G).

УВАГА!

Цю та інші одноголосні мелодії грати спочатку лівою рукою, потім — правою. Після цього виконувати фрази перекличками (правою - лівою) та в унісон.

КАК ПОШЛА ЛИСА ПО ТРАВКЕ

Російська дитяча пісня

Пожвавлено

уч. *mf* *simile* Міхом

Как пошла лиса по травке,
 Нашла азбуку в канавке.
 Она села на пенёк
 И читала весь денёк.

Велика секунда (в. 2)

Дописати секунди, підписати назви звуків:

САВКА

Українська забавлянка

Обр. Л. Козельчука

Помірно

уч. *tr* *simile*

пед. *tr* *simile*

росо гіт.

, скоро

Дзень-бом — Савка вмер.
 Ой, що буде тепер?
 Положили Савку
 На дубову лавку.

Савка сміється,
 Лавка трясеться.
 Прийшов дяк — Савка: "Так",
 Прийшов піп — Савка втік!

Вслухайтеся у супровід. Коли музика звучить сумно, а коли — весело?

Велика секунда (в. 2)

ГРА "ЛУНА"

Виконувати від будь-якого звука лівою чи правою рукою різною аплікатурою. Темп виконання — залежно від здібностей та підготовки учня. З часом роль ведучого у грі можна доручати учневі чи проводити гру двом учням.

ЗАБАВЛЯНКА (дописати мелодію)

З українського фольклору

Пішов дід по гриби,
 Баба по опеньки.
 Дід свої поварив,
 Бабині — сиренькі.

ЧАСТИНА 3

Додаток

ФЛЕЙТА І БАРАБАН

л. р. пр. р.

Муз. А. Томазі

Швидко, бадьоро

ped.

уч.')

mf simile

л. р. tr

8

3 8 1 4 5

4 пр. р.

4 5

2 5 1

8 1 rit.

*) Змінювати партії рук.

ТРУБА І БАРАБАН

Маршово

Муз. Д. Кабалецького

пед.

уч. *f* *marcato*

ШАРМАНКА

л. р. пр. р.

Муз. М. Марутаєва

Не поспішаючи

пед.

уч. *mp* пр. р. *mf* simile

8

КЛОУНИ

Швидко

Муз. Д. Кабалевського

пед.

mf

уч.

mf л. р.

simile

p

cresc.

*)

*) Плескати по коліні.

Ці 4 ансамблі пізніше бажано виконати як сольні п'еси.

**) Тупнути ногою.

Проспівати мелодію складами відносної сольмізації: ЙО-ЛЕ-ВІ, ЙО-ЛЕ-ВО...

КАК ПОШЛИ НАШИ ПОДРУЖКИ

Російська народна пісня

Рухливо

Как пошли наши подружки
В лес по ягоды гуляют.
Сею, вею, вею, вею,
В лес по ягоды гуляют.

Они ягод не набрали,
Лишь подружку потеряли.
Жалко, жалко, жалко, жалко,
Лишь подружку потеряли.

САЎКА ДЫ ГРЫШКА

Білоруська народна пісня

Жваво

mf

simile

Саўка ды Грышка ладзілі дуду. (2)
Ай, ду-ду-ду, ай, ду-ду-ду, ладзілі дуду. (2)

Каб на той дудцы разагнаць нуду. (2)
Ай, ду-ду-ду, ай, ду-ду-ду разагнаць нуду. (2)

ОЙ, ВЕРБО

Українська народна пісня

Задумливо

p

tr

Ой, вербо, вербо,
Де ти росла,

Що твоє листячко
вода знесла?

УГОРСЬКА ПІСНЯ*)

Повільно, співуче

Муз. М. Кошаї

p

*) Придумати слова до мелодії.

ЩЕДРІВКА

Не швидко

Українська народна пісня

Ой у полі плужок ходить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на весь вечір!

Ори, синку, цюю нивку.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Добрим людям на весь вечір!

ЖУРАВЕЛЬ

Помірно

Литовська народна пісня

Цей журавель
Мій вірний дружок. (2)

Якби мені такі ноги,
То сховав би всі дороги,
От так, так!

Якби мені такі ноги,
То сховав би всі дороги.
Всі шляхи!

ПІСНЯ ТА ТАНЕЦЬ

Наспівно

I

Муз. К. Орфа

Енергійно, рішуче

II

ПЕРАПЁЛАЧКА*Білоруська народна пісня**Співуче*

Наша перапёлачка старэнькая стала. (2)
 Ты ж мая, ты ж мая, перапёлачка,
 Ты ж мая, ты ж мая, невялічкая.

Ў нашай перапёлачки дзеткі захварэлі.. (2)
 Ты ж мая, ты ж мая, перапёлачка,
 Ты ж мая, ты ж мая, невялічкая.

ОЙ ЧИЙ ТО КІНЬ СТОЇТЬ

Поволі

Українська народна пісня

The musical score for 'Ой чий то кінь стоїть' is written in 3/4 time. It consists of two systems of piano accompaniment. The first system includes a treble clef with a *tr* marking and a bass clef. The second system includes a treble clef with a *(L)* marking and a bass clef. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The piece concludes with a repeat sign.

Ой чий то кінь стоїть,
Що сива гривонька?

Сподобалась мені (2)
Тая дівчинонька.

*) Повторити "Ой, вербо".

Виконати двома руками канони: "У kota-воркота", "Как под горкой" та "Не летай, соловей".

ГАННУСЯ

Помірно

Чеська народна пісня

The musical score for 'Ганнуса' is written in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three systems of piano accompaniment. The first system includes a treble clef with a *tr* marking and a bass clef. The second system includes a treble clef with a *mf* marking and a bass clef. The third system includes a treble clef and a bass clef. Fingerings are indicated by numbers 1-5. The piece concludes with a repeat sign.

Придумати слова до мелодії.

ТРАВА МОЯ, ТРАВА*)

Пісня кубанських козаків

Рухливо, чітко

Обр. Л. Козельчука

*) Пісню розпочати вступом — два такти акомпанементу.

Трава моя, трава, трава зелена,
 Я по тій по травці ходила-гуляла.
 Я по тій по травці та не нахожуся,
 Кого люблю вірно та не налюблюся.

НА ЛЕВАДІ

Болгарська народна пісня

Не поспішаючи

Обр. Л. Козельчука

First system of musical notation, measures 1-2. The right hand (RH) plays a melodic line with eighth and sixteenth notes. The left hand (LH) plays a bass line with quarter notes. The key signature is one sharp (F#).

Second system of musical notation, measures 3-4. The RH continues the melodic line. The LH continues the bass line. The key signature is one sharp (F#).

Third system of musical notation, measures 5-6. Measure 5 features a long note in the RH with a fingering of 5. Measure 6 begins with a *legato* marking and a *mf* dynamic. The RH has a melodic line with fingerings 4, 3, 1, and L. The LH has a bass line with a fingering of 3. The key signature is one sharp (F#).

Fourth system of musical notation, measures 7-8. Measure 7 features a *mf* dynamic in the RH. Measure 8 features a melodic line in the RH with fingerings 2, 5, 4, and 1. The LH continues the bass line with a fingering of 3. The key signature is one sharp (F#).

First system of musical notation, measures 1-5. The music is in G major (one sharp). The right hand (RH) plays a melodic line with slurs and accents. The left hand (LH) plays a bass line with slurs and fingerings: 3, 1, 2.

Second system of musical notation, measures 6-10. The RH continues the melodic line. The LH has slurs and fingerings: 2, 1, 2. Dynamic markings *dim.* are present in measures 9 and 10. An accent is placed over measure 10.

Third system of musical notation, measures 11-15. The RH has a box around the second measure of the system. The LH has slurs and fingerings: 1, 4, 4. Dynamic markings *p* (piano) are present in measures 12 and 13. A second ending bracket is shown in measure 15.

Fourth system of musical notation, measures 16-20. The RH continues the melodic line. The LH has slurs and fingerings: 4, 2, 3, 4. An accent is placed over measure 19.

Музична партитура для вокалу та фортепіано. Ключ: G (два дізми). Темп: Помірно. Ритм: 2/4. Партитура складається з двох систем. У першій системі вокал і фортепіано виконують мелодію. У другій системі фортепіано виконує мелодію з ефектом вібрації (vibr.) та спеціальним ефектом «ме-е-е» (*).

На леваді та в гаю
 Я пасу козу свою.
 Де сьогодні буду я,
 Там і кізонька моя.

*) Відтворити звуконаслідувальне «ме-е-е» частими ударами долонею по грифу. Можливо декілька разів.

АРКАН

Гуцульський танець

Помірно Обр. Л. Колодуба

Музична партитура для фортепіано. Ключ: G (два дізми). Темп: Помірно. Ритм: 2/4. Партитура складається з двох систем. Перша система починається з динаміки *mf*. Друга система починається з динаміки *f* і закінчується ефектом «кінець» (кінець). Партитура містить багато фігурних показань (fingerings) та динамічних позначень.

ОЙ ЧОРНА Я СИ, ЧОРНА

Пожвавлено

Українська народна пісня

The musical score is written for piano in 2/4 time, with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). It consists of four systems of staves. The first system includes a vocal line with lyrics and piano accompaniment. The piano part features a steady bass line in the left hand and a more active melody in the right hand. Dynamics include piano (*p*) and mezzo-forte (*mf*). Fingerings and articulation marks like accents and slurs are present throughout.

4(5)
(у па- на, па- на...)

p

tr

mf

Ой чорна я си, чорна,
 Чорнява, як циганка.
 Ще м' си полюбила (2)
 Чорнявого Іванка.

ДВІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

1. ТУМАН ЯРОМ

Повільно

Обр. Л. Козельчука

The musical score is written for piano in 3/4 time, with a key signature of one flat (Bb). It consists of two systems of staves. The piano part features a steady bass line in the left hand and a more active melody in the right hand. Dynamics include piano (*p*) and mezzo-forte (*mf*). The first system is marked *legato*. Fingerings and articulation marks like accents and slurs are present throughout.

p *legato*

mf

4 3 1 L 3 4 2 1-3 5

3 5 4 2

mp

rit.

poco dim.

Туман яром, туман долиною. (2)
 За туманом нічого не видно. (2)
 Тільки видно дуба зеленого. (2)

2. РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНІ

Рухливо

mp

sempre stac.

2 4 5 2 2 2

mf

f

allarg

2 4 5 3 2 3 2 3 4 2 5 2

a tempo

mp

sempre stac.

morendo

4 3 2 3 4 3 2 1 3 4 5 4 5

Розпрягайте, хлопці, коні
 Та лягайте спочивать,
 А я піду в сад зелений,
 В сад криниченьку копать.

КОЛОМИЙКА

Обр. Л. Козельчука

Рухливо

Заспіваю коломийку
Щоб була весела.
Чути мою коломийку
Від села до села.

Народила мене мати
Рано на Петрівку.
Рости, рости, моя доню,
Рости файна дівка.

ДВІ УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

1. НАД РІЧКОЮ БЕРЕЖКОМ

Енергійно

Обр. М. Леонтовича

The musical score is written for piano in 4/4 time, featuring a melody in the right hand and a bass line in the left hand. The key signature has one flat (B-flat). The score is divided into three systems. The first system begins with a *mf* dynamic and includes fingerings such as 1, 4, 3, 1, 4, 3, 4, 5, 2, 4, 1, 5. The second system includes dynamics *p* and *tr*, with fingerings like 3, 4, 3, 1, 1, 3, 5. The third system concludes with fingerings 3, 4, 3, 1, 1, 2, 3, 2. The piece ends with a fermata over the final note.

Над річкою бережком
 Ішов чумак з батіжком,
 Гей, гей, з Дону додому.

2. ГРА В ЗАЙЧИКА

Рухливо

за обр. М. Леонтовича

Зайчику, зайчику, мій братчику!
 Не ходи, не скачи по городчику:
 З'їси капустку, зробиш доріжку,
 Вийде хазяїн, переб'є ніжку.

ВЕСНЯНКА

Жваво, дзвінко

Муз. А. Філіпенко

Наспівно

mp (p)

tremolo

f

simile

simile

morendo